

Sextus Propertius, Elegi II 17 : MENTIRI NOCTEM

oversat af Ole Meyer

Mentiri noctem, promissis ducere amantem

hoc erit infectas sanguine habere manus.

Horum ego sum vates, quotiens desertus amaras

explevi noctes fractus utroque toro.

Vel tu Tantalea moveare ad flumina sorte,

ut liquor arenti fallat ab ore sitim,

vel tu Sisyphios licet admirere labores,

difficile ut toto monte volutet onus:

durius in terris nihil est quod vivat amante

nec, modo si sapias, quod minus esse velis.

Quem modo felicem invidia admirante ferebant,

nunc decimo admittor vix ego quoque die;

nunc iacere e duro corpus iuvat, impia, saxo,

sumere et in nostras trita venena manus.

Nec licet in triviis sicca requiescere luna

aut per rimosas mittere verba fores.

Quod quamvis ita sit, dominam mutare cavebo:

tum flebit, cum in me senserit esse fidem.

Lyve om forrige nat ; love, men kun for at lokke :
sådan får man sin hånd plettet af menneskeblod.
Den slags digter jeg om hver gang jeg bittert om natten
vender og drejer mig rundt, ensom og pint på min seng.
Tænk på Tantalus' skæbne : tørstende står han i floden
og ser dens vand vige bort, undfly hans brændende mund ;
eller se med forbløffelse hvor Sisyfos uden at klage
ruller sin vældige sten op ad bjerget på ny –
vid da at elskerens kval kan lignedes ved ingens på jorden !
ønsk dig, hvis du er klog, aldrig en lignende lod !
Jeg, som før blev beundret, ja misundt for lykke i elskov,
jeg blir nu sluppet ind måske hver tiende dag.
Grusomme! mest har jeg lyst til at kaste mig ud fra en klippe
eller at sluge den gift som jeg selv har beredt.
Jeg må ikke sove på gaden ved nymåne, ikke
hviske et ord ved din dør gennem den sprække jeg ser.
Men jeg vil vogte mig for at tage mig en ny elskerinde :
ser hun hvor trofast jeg er, tror jeg hun brister i gråd.

Tak til Minna Skafte Jensen for sidste halvdel af sidste linje.

Et par ord om ord:

v. 1 *Mentiri noctem*: alternativ oversættelse 'Brænde mig af for en nat' eller lignende. Verbet *mentiri*, 'at lyve' kan også forstås som at love noget man ikke holder, måske heller ikke har i sinde at holde – som det forklares i verslinjens anden del: hun har lovet ham en

elskovsnat, men hun kom ikke. Oversætteren har foretrukket 'Lyve...' osv., af hensyn til linjens lyd og alliteration.

v. 15 *sicca ... luna*: egtl. 'tør måne', her oversat med 'nymåne'. Hvilket er lidt snyd, da der formentlig snarere er tale om en aftagende måne, nemlig ud fra forestillingen (Leopardi, *Errori popolari degli antichi*, refereret af Ingvar Björkeson, 1992) om at månen i den mørke næ-fase (et ord der desværre er gået af brug på dansk) er svækket og ikke kan opsuge jordens fugt. Ved at oversætte med 'nymåne' går oversættelsen muligvis glip af en suggestiv kosmisk-astrologisk reference, men det var den eneste metriske mulighed. Og mørkt er der jo både ved ny og næ.

Björkeson oversætter de to linjer således: 'Vila på gatan tillåts jag ej under uttorkad måne,/ej viska fram vid din dörr, genom en springa, mitt ord'. Hvilket er omtrent så artificielt virtuost som Propertius selv; den danske oversættelse prøver noget andet.

(Alternativ men ringere oversættelse: 'Jeg må ikke sove på gaden når månen er tørrest,/ ikke hviske et ord dér hvor din dør står på klem'.)

Med hensyn til den latinske tekst er udgiverne ikke alle enige om hvor den begynder og ender; de fleste har dog en stram version på 18 linjer, som her, hvilket også passer med håndskrifternes overlevering. Hvorledes verslinjerne i øvrigt hænger sammen og skal inddeles med tegnsætning, er noget hverken udgivere eller oversættere slipper for at tage stilling til.